

¹Figyeljete, ti egek, hadd szóljak, a föld is hallja meg számnak mondásait! ²Esőként szitáljon tanításom, harmatként hulljon mondásom, mint permet a zsenge fűre, záporosó a pázsitra. ³Bizony, az ÚR nevét hirdetem, magasztaljátok Istenünket! ⁴Köszikla ő, cselekvése tökéletes, minden útja igazságos. Hű az Isten, nem hitszegő, igaz és egyenes ő. ⁵Elromlottak, nem fiai már, hitványak; fonák és hamis nemzedék ez. ⁶Így fizettek ti az ÚRnak, ó, bolond és esztelen nép?! Hisz atyád ő, ki teremtett, ő alkotott s erőssé tett. ⁷Emlékezz az ősidőkre, gondold az elmúlt nemzedékek éveire! Kérdezd atyádat, elbeszéli, véneidet, majd elmondják: ⁸A Felséges részt adott a népeknek, és szétosztotta az emberfiakat, megszabta a népek határait, Izráel fiainak száma szerint. ⁹Mert az ÚR része az ő népe, Jákób a kimért öröksége.

Kedves Testvéreim!

A gyerekeknél figyeltem meg, hogy hihetetlen lelkesedéssel tudnak nekikezdeni egy-egy dolognak, feladatnak, de csak addig, amíg tart a lendület, amíg kapnak új és új impulzusokat. Ha ez nincsen meg, akkor ugyanilyen intenzitással tudnak háttal fordítani a dolgoknak. A héten több ilyen esetet is megfigyeltem, de a tegnapi volt szerintem a mintapélda. Tegnap lementünk a Balatonhoz. Reggel a gyerekek izgatottan álltak sorba, hogy mikor indulunk már. Lelkesek voltak, hajtotta őket az utazás izgalma. Az autóban kb. negyed óra elteltével kérdezték meg először, hogy mikor érünk már oda, de ezt már megszoktuk. Aztán odaértünk, és egy szép napot töltöttünk együtt, rengeteg új dologgal, szemmel láthatóan nagyon jól érezték magukat. Amikor hazafelé fáradtan beültünk a kocsiba megkérdeztük, hogy hogy érezték magukat. „Nagyon jó volt!” – jött a válasz. De jött az újabb hosszú utazás, aminek a vége felé Hanga sírva mondta: „miért nem maradtam inkább otthon”. A többiek is nagyon fáradtan, bágyadtan ültek ott mellette, a korábbi lelkesedés és, hogy milyen jó volt, már tova szálltak, és maradt a fáradtság, és a fáradtan, bágyadtan kimondott, vagy ki nem mondott érzés: legyen már vége.

Elárulom, hogy nem csak a gyerekek ilyenek. Ugyan ilyenek vagyunk mi felnőttek is. Egy kicsit talán hosszabb a türelmi időnk, de még ez sem biztos. Csak a gyerekek sokkal inkább hangot érzéseiknek, nem játszanak szerepeket, nem erőltetnek magukra mosolyt, vagy próbálnak úgy tenni mintha. Egyrészt tudjuk ezt, mert ismerjük magunkat, de jól mutatja ezt mai alapigénk is.

Az Ószövetség lapjairól Mózes ötödik könyvéből, Mózes éneke áll ma előttünk. A zsidóságban Mózes öt könyvét úgy nevezik, hogy Tóra, és a zsidó nép legfontosabb könyvei ezek. Benne van a történelmük kezdete, Ábrahám elhívásától a honfoglalásukig. De ezek a könyvek tartalmazzák az összes törvényt. Ráadásul itt van lejegyezve Istennek a zsidó néppel kötött szövetsége, az, hogy kiválasztotta őket magának, gyermekeiként tekint rájuk. Mózes éneke ennek az öt könyvnek a végén olvasható, és mintegy összefoglalása mindennek. Miután Isten kivezette a zsidó népet Egyiptomból, majd 40 évig a pusztában vándoroltak végül eljött az idő, hogy elfoglalják a számukra kijelölt területet Kánaán földjén. De Mózes nem mehet már tovább velük, ezért mintegy búcsúzásként a kivonulás óta felnövekedett generációnak próbálja átadni-továbbadni az üzenetet. Jól tudja azt, hogy nehéz a dolga, mert miután negyven évvel korábban száraz lábbal keltek át a Vörös-tengeren, már ez a csodát átélő generáció is lázadott Isten ellen. Még alig érte a lábuk a másik partot, még ott tornyosult a tenger a fejük felett, máris azt mondták: szomjan halunk, miért hozott bennünket ide, a pusztába Isten? Mózes jól emlékezett erre, és jól ismerte a népét, jól ismerte az embert. 40 évvel később már csak üres ígéreteknek tűnhetett az, hogy bemehetnek az ígélet földjére. 40 év nagyon hosszú idő, egy emberöltő, egy generáció. Így belegondolva elég érthetőnek tűnhet az, hogy a fiatalabbak csak nevetnek az időseken, akik a füstölgő Sínai-hegyről meg régen volt csodákról beszélnek nekik. Hol van már az az idő. Itt már más szelek fújnak. Nézzetek körül – mondhatta az új, felnövekvő nemzedék – ez már régen meghaladott: senki sem hisz egyetlen istenben, mindenkinek több istene van. Éppen melyikre van szükség, azt veszi elő. Haladatok már a korral... stb.

És Mózes – az utolsók egyike, aki nemcsak résztvevője, de aktív közreműködője volt az elmúlt 40 esztendőnek, kiáll, és elmondja beszédét. Mai igénk ennek csupán bevezetése, de már ebben is fontos gondolatok fogalmazódnak meg.

És nem csupán a zsidóságnak van szüksége ezekre a szavakra. Mert – ahogyan említettem, mi is ugyanilyen fásultak, és „okos fiatalok” tudunk lenni, legyünk akár 20, 40, 60 vagy 80 évesek. Nézzük meg mit is mond Mózes. Itt van mindjárt a megszólítás, amelyben nem azt mondja: Kedves népem, figyeljete, hanem mintha nem is emberekhez beszélne: *¹Figyeljete, ti egek, hadd szóljak, a föld is hallja meg számnak mondásait!* Ha megnézzük az előzményét ennek az éneknek, akkor választ kapunk arra, hogy miért ez a bevezető. Az előző fejezet végén azt olvashatjuk: *²⁸Gyűjtsétek hozzám törzseitek összes véneit és elöljáróitokat, hadd mondjam el nekik ezeket az ígéket, és hadd hívjam ellenük tanúul az eget és a földet. ²⁹Mert tudom, hogy halálom után nagyon el fogtok romlani, és letértek arról az útról, amelyet kijelöltem nektek.*

Az ég és a föld tehát a tanúk, akik mindig ott lesznek a népnek, amelyek mindig emlékeztetni és figyelmeztetni fogják a népet. Ha felnéznek az égre és a csillagokat nézve hajtják álomra a fejüket, ha a földön dolgoznak mindig jusson eszükbe, hogy miről illetve kiről beszélt nekik Mózes.

²*Esőként szitáljon tanításom, harmatként hulljon mondásom, mint permet a zsenge füre, záporosó a pázsitra.* – folytatódik a beszéd. És igen, mint egy pezsdító, üdítő zápor annyira szüksége van az embernek ezekre a szavakra. Különösen is erőteljes figyelemfelhívás ez a Sínai-félsziget sivatagos világában vándorló nép számára.

Ezek után kezdődik a mondanivalónak a lényege, amelyet röviden így lehetne összefoglalni: milyen Isten és milyenek vagyunk mi, emberek.

Nézzük az elsőt. Milyen Isten? ³*Bizony, az ÚR nevét hirdetem, magasztaljátok Istenünket! ⁴Kőszikla ő, cselekvése tökéletes, minden útja igazságos. Hű az Isten, nem hitszegő, igaz és egyenes ő.*

Az első amit Istenről mond, hogy Kőszikla. Egy külön prédikációt megérne ez az egy szó Istennel összefüggésben. De most koncentráljuk Mózesre. Miért a kőszikla az első, ami Istennel kapcsolatban eszébe jut? 40 évvel korábban, a Sínai hegyen két kőtáblát kellett faragnia Mózesnek, amelybe Isten belevészte a törvényt. A kőtáblák Istent jelenítették meg a nép között. De van egy sokkal közelebbi kapcsolat is Mózes és a Kőszikla-Isten között: Móz2. könyvében a 33. fejezetben olvashatjuk: ²¹*És ezt mondta az ÚR: Van itt hely nálam, állj a kősziklára!* ²²*És amikor elvonul dicsőségem, a kőszikla hasadékába állítalak, és kezemmel betakarlak, amíg elvonulok.* ²³*Azután elveszem kezemet, és megláthatsz hátulról, mert orcámat senki sem láthatja meg.* Ez Mózes életének legfontosabb pillanata, amikor Isten a kőszikla védelmét adja Mózesnek, így benne Isten védő, oltalmazó szeretete és a kőszikla összekapcsolódott. És ezt szeretné elmondani, ezt szeretné örökségként tovább adni a lázadó „fiataloknak”. Isten mentő szeretetét, hogy ő megvéd, megoltalmaz. ⁴*Tollaival betakar téged, szárnyai alatt oltalmat találsz, pajzs és páncél a hűsége* – írja később a 91. zsoltár szerzője is. Igen, nekünk ilyen Istenünk van. ⁴*Kőszikla ő, cselekvése tökéletes, minden útja igazságos...* Még akkor is, ha az ő cselekvését nem mindig látjuk tisztán, ha az útjai nem feltétlenül világosak előttünk. Mit miért tesz? Miért enged meg dolgokat? Azért, mert szeret és a javunkat akarja. Nem érthetjük, nem érhetjük fel, de bízhatunk benne, annál is inkább, mert ő nemcsak Mózesnek mutatta meg magát egy kőszikla hasadékában, hanem teljesen és tökéletesen megmutatta az ő irántunk érzett szeretetét, atyai, édesapai hűségét, igazságát, és az ő útját Jézus Krisztusban. Ő lett az a kőszikla, amely megvéd, megoltalmaz bennünket: nem Istentől, hanem saját magunktól, mert mi vagyunk azok, akik nyafogós gyerekeként az első adandó alkalommal elfordulnánk tőle. Mert milyenek vagyunk mi? Erre a kérdésre is válaszol Mózes: ⁵*Elromlottak, nem fiai már, hitványak; fonák és hamis nemzedék ez.* ⁶*Így fizettek ti az ÚRnak, ó, bolond és esztelen nép?!*

Az ének további részében Mózes ki is fejt, hogy itt arról van szó, hogy Isten hiába mutatta meg nekik szeretetét és hűségét, ők nagyon gyorsan elfordultak tőle, más népek istenteit tisztelték, nem foglalkoztak az Úrral. Mert az a könnyebb útnak tűnt. Elfelejtették az a sok jót is, amit velük tett. Elfelejtették azt, amikor a tenyerén hordozta őket. Elfelejtették, mint a gyerekek az egész napos boldog ugrándozást, az együtt átélt kalandokat, a boldog perceket, nem sokkal azután, hogy a fáradság, a fásultság erőt vett rajtuk. Miért is jöttem el otthonról? – miért is jöttünk el a pusztába? Miért is jó nekem az, hogy Jézus Krisztushoz tartozom? Miért is jó az, hogy templomba járok? Egy-egy nehéz élethelyzetben könnyen teszi fel az ember ezeke, vagy hasonló kérdéseket. Ilyenkor érdemes megfontolni Mózse tanácsát: ⁷*Emlékezz az ősidőkre, gondold az elmúlt nemzedékek éveire! Kérdezd atyádat, elbeszéli, véneidet, majd elmondják:*

Emlékezz! Szeretem emlékeztetni magamat azokra a különleges élethelyzetekre, amikor az Isten jelenlétét éreztem, ahogy Mózes a kősziklával kapcsolatban, úgy az én életemben is vannak ilyen kősziklák. Tegnap egészen véletlenül találtam egy ilyet. A keszthelyi öbölben hajóztunk, amikor egyszer csak megláttam az Alsó-Gyenesdiási strandot. És eszembe jutott, hogy évekkal ezelőtt egy ifjúsági konferencia hajnali istentiszteletén, a Balatonban állva kereszteltem meg egy fiataalt. Nagyon különleges élmény volt ez, nem csak számomra, hanem az ott lévők számára is. Éreztük az Isten jelenlétét ezen az alkalmon. Erre emlékeztem tegnap és a szívem megtelt hálával Isten iránt. Azt hiszem, valami ilyesmire gondolhatott Mózes is, amikor azt mondta: emlékezz!

Emlékszel-e arra, amikor Isten először megszólított, amikor érezted az ő kegyelmét, hűségét, szeretetét? Emlékezz! Erre hív ma Isten, hogy ne a könnyek és ne a sóhajok, a másra vágyódás jellemezze hétköznapjaidat, hanem megteljen a szíved Isten iránti hálával, és boldogan és megerősödve indulj tovább. A nyár nagyon alkalmas tud lenni az ilyen elcsendesedésekre. Ne csak a testünket pihentessük, hanem legyen gondunk a lelkünkre is! Olvassuk az ígét, hallgassuk az ő szavát, mert valóban mint friss harmat, mint záporosó csak ez tudja felfrissíteni életünket. Így legyen! Ámen.